

zovati. Neměl proto pojistník Florián K. ani příčiny, by se ohražoval proti znění pojistky přímo u žalované pojišťovny, a netřeba řešiti otázku, zda účinně tak mohl činiti vůči jednateli J-ovi. Ale ať již se vůči němu mohl nebo nemohl ohražovati účinně, zajisté jest i jeho po případě bezúčinné ohražení proti súčastnění jiných pojišťoven důležitým článkem v řetězu důvodů pro zápornou odpověď na otázku, zda tu jsou ve smyslu § 863 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. takové činy pojistníkovy, které, uváží-li se všechny okolnosti, nedávají rozumné příčiny pochybovati o jeho vůli, by byl vyloučen solidární závazek, stanovený zákonem. Při záporné odpovědi na tuto otázku neobstojí dovolatelkou napadený právní názor odvolacího rozsudku, že tu solidárního závazku není, neboť, nemá-li nastati účinek čl. 280 obch. zák., je nezbytno, by plynulo z jednání stran jasně, že o b ě s t r a n y, ne snad j e n p o v i n n á strana, v souzeném případě tudíž pojišťovny, solidárního závazku n e c h t ě l y (srov. Staub-Pisko, Komentář k obch. zák. čl. 280 § 4). A tohoto úsudku zjištění nižších soudů nedovolují. Je-li tomu tak a byla-li žalovaná pojišťovna zavázána solidárně, byla právem žalována o zaplacení celého — co do výše již nesporného — odškodného a musilo býti dovolání, opřenému o dovolací důvody §u 503 čís. 2 až 4 c. ř. s. vyhověno již z důvodu posléz uvedeného, totiž pro mylné právní posouzení věci v doloženém směru, čímž pozbyly ostatní jeho vývody věcného významu. K stejnému výsledku došel Nejvyšší soud i v případě rozhodnutém pod čís. 3076 sb. n. s., kde také šlo o soupojištění (spolupojištění) a o otázku, pokud lze odchýlkám pojišťovací listiny od pojišťovacího návrhu přiznati právní význam.

Čís. 6590.

Žalobou podle §u 916 obč. zák. nelze odporovati právoplatnému příklepu exekučně vydražené nemovitosti.

Úmluva, již se třetí osobě zavázal dražitel nemovitosti, že v tajné plné moci vydraží nemovitost pro onu třetí osobu a že se dá pro přechodnou dobu zapsati do pozemkové knihy pouze na oko, jest nicotnou.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1926, Rv I 1314/26.)

Jan Š., manžel žalující Kateřiny Š-ové, byl vlastníkem domu čp. 22 v B. Při exekuční dražbě domu v roku 1907 vydražila ho dcera Kateřiny Š-ové Marie Š-ová. Po smrti Marie Š-ové uzavřena byla roku 1914 za pozůstalostního řízení dohoda v ten smysl, že dům čp. 22 připadl dětem Marie Š-ové nezl. Emilii a Marii Š-ovým, Kateřině Š-ové byla pak přiznána v domě služebnost bytu. Smlouvou ze dne 9. března 1924 prodaly nezl. Emilie a Marie Š-ovy dům čp. 22 manželům Josefu a Marii B-ovým. Tvrdíc, že při dražbě domu čp. 22 stala se mezi ní a Marií Š-ovou úmluva, že skutečnou nabyvatelkou bude ona, domáhala se Kateřina Š-ová na nezl. Emilii a Marii Š-ových a na manželích D-ových, by byli uznáni povinnými, uznati, že trhová smlouva ze dne 9. března 1924 o domě čp. 22 v B. jest neplatnou, a svoliti k tomu, by na dům čp. 22

v B. bylo vloženo vlastnické právo pro žalobkyni. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Tvrzení žalobkyně, že při dražbě domu bylo ujednáno, že skutečnou nabyvatelkou a vlastnící domu jest ona a že po uplynutí tří let bude ve veřejné knize zapsána jako vlastnice domu, bylo vyvráceno výpovědí svědka Dra R-a, již bylo dokázáno, že ujednání v tomto smyslu se mezi stranami nestalo. Ale, i kdyby se bylo stalo, měla by žalovaná pouze proti Marii Š-ové nárok na splnění této smlouvy. Žalobkyně se však při pozůstalostním jednání připojila k dohodě mezi dědici. Byla s tím srozuměna, aby na dům čp. 22 byla zapsána služebnost doživotního bytu pro ni a v případě prodeje domu s tím, aby dostala na místě služebnosti jednou pro vždy 200 K. Obsah protokolu jest úplně jasný a protokol obsahoval to, co bylo mezi stranami ujednáno. Tímto ujednáním vzdala se žalobkyně samozřejmě nároku na vlastnictví domu. Vlastnictví bylo vtěleno na dům. Usnesení, jímž vlastnictví bylo vtěleno, bylo doručeno žalobkyni a nabylo právní moci. Trhovou smlouvou ze dne 9. března 1924, která poručensky byla schválena, nabyli manželé Josef a Marie B-ovi vlastnictví domu. Nabyli vlastnictví v důvěře v knihy pozemkové. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Tvrzení odvolatelky, že při dražbě ze dne 11. března 1907 šlo o smlouvu na oko, tudíž o smlouvu neplatnou ve smyslu Šu 916 obč. zák., je bezpředmětné, poněvadž Marie Š-ová nenabyla vydražené nemovitosti na základě smlouvy, nýbrž soudním příklepem (§§ 183 a 237 ex. ř.). Důsledkem toho nepřichází tu předpis Šu 916 obč. zák. vůbec v úvahu a strana žalující není oprávněna, by soudní příklep, nabyvší právní moci, napadala žalobou opřenou o § 916 obč. zák. Pokud se týče dohody při projednání pozůstalosti po Marii Š-ové ze dne 16. ledna 1914, poukazuje soud odvolací na příslušná skutková zjištění prvního soudu, která soud odvolací jako spolehlivá přejímá za základ svého rozhodnutí. Podle skutečností prvním soudem zjištěných je vyloučeno, že by do protokolu ze dne 16. ledna 1914 bylo bývalo napsáno něco jiného, než strany ujednaly, že by obsah dohody podle protokolu ujednané neodpovídal právě vůli stran, jmenovitě Kateřiny Š-ové a že by tato byla ve příčině obsahu dohody v omylu. Ostatně vešla odevzdací listina ze dne 27. února 1915 v právní moc, nezl. Emilie a Marie Š-ovy nabyly tím k domu čp. 22 práva vlastnického a žalobkyně není oprávněna, by dodatně obsah odevzdací listiny napadala žalobou. Konečně budiž zdůrazněno, že trhová smlouva ze dne 9. března 1924 byla uzavřena mezi nezl. Emilií a Marií Š-ovými jako prodávajícími a mezi Jaroslavem a Marií B-ovými jako kupujícími a že žalobkyně jako osoba třetí mimo příslušný poměr obligacní stojící nemá vůbec práva, by se domáhala zrušení trhové smlouvy z důvodu její neplatnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka především v tom, že odvolací soud nepoužil předpisu Šu 916 obč. zák., poukázav k tomu, že Marie Š-ová nenabyla vydražené nemovitosti na základě smlouvy,

nýbrž soudním příklepem (§§ 183 a 237 ex. řádu), a že proto není oprávněna, by příklepu odporovala žalobou opřenu o § 916 obč. zák. Dovolatelka míní, že tento právní názor jest proto nesprávný, poněvadž příklepu předcházela jí tvrzená smlouva na oko, podle které bylo mezi ní a její dcerou Marií výslovně smluveno, že bude dražiti v jejím zastoupení, a že pouze na oko bude zapsána na přechodnou dobu jako vydražitelka do pozemkové knihy. Dále míní, že tato příklepu předcházevší smlouva má podle §u 916 obč. zák. posuzována býti podle své pravé podstaty, že tato smlouva na oko jest neplatná, a že na její místo nastupuje pravá smlouva, podle které podle úmyslu stran byla nabývatelkou domu č. p. 22 v B. ona, nikoliv její dcera Marie. Že v důsledku této neplatné smlouvy provedený příklep a všechny zápisy pozdější na listu B. jsou neplatné, a tím i vklad vlastnického práva pro manžele B-ovy, kteří vlastnictví nenabyli bezelstně. Že prý nerozhodným jest, že soudní příklep a odevzdací listina nabyly právní moci, poněvadž tato rozhodnutí nebyla jí doručena do vlastních rukou, takže proti nim nemohla použití opravných prostředků. Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka dále v tom, že odvolací soud posuzoval úmluvu učiněnou před dražbou podle §u 936 obč. zák. a že uznal, že nárok na splnění smlouvy měl býti uplatňován v zákonité lhůtě jednoho roku. Dovolatelka míní, že šlo o smlouvu současně uzavřenou, podle níž se Marie Š-ová ústně před dražbou zavázala, že nebude ničeho namítati proti pozdější opravě knihovního zápisu, ku které nedošlo před smrtí Marie Š-ové jenom opomenutím. Nesprávné právní posouzení spatřuje dovolatelka i v tom, jak odvolací soud posoudil dohodu ze dne 16. ledna 1914 při projednání pozůstalosti po Marii Š-ové. Dovolatelka míní, že odvolací soud předpokládá nesprávně, že je vyloučeno, by do protokolu bylo zapsáno něco jiného, než co bylo stranami ujednáno. Že podle jejího tvrzení je naopak vyloučeno, že prohlásila při zdravém rozumu, že se spokojí s vyplacením 200 K jednou pro vždy, dojde-li ku prodeji jejího domu z volné ruky. Tvrdí, že omyl zapisovatele anebo soudce není nikdy vyloučen, že proto měly býti připuštěny jí nabízené důkazy, že se stal omyl, a co bylo pravým úmyslem stran. Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka posléze v tom, že odvolací soud uznal, že nemá jako třetí osoba práva, by se domáhala zrušení tržové smlouvy. Dovolatelka míní, že není třetí osobou, stojící mimo závazkový poměr, nýbrž že jest skutečnou vlastníci domu. Uplatněný důvod dovolací není opodstatněn, pokud se týče není proveden zákonitě potud, pokud se dovolatelka rozchází s odvolacím zjištěním. Nelze schváliti dovolatelčino mínění, že, když se Marie Š-ová ústně před dražbou zavázala, že nebude ničeho namítati proti pozdější opravě knihovního zápisu, k níž nedošlo před smrtí Marie Š-ové jenom opomenutím, tato příklepu předcházevší smlouva má podle §u 916 obč. zák. posuzována býti podle její pravé podstaty, že totiž tato smlouva na oko jest neplatná a že na její místo nastupuje pravá smlouva, podle níž podle úmyslu stran byla nabývatelkou domu č. p. 22 v B. ona, nikoliv její dcera Marie. Odvolací soud poukázal právem k tomu, že Marie Š-ová nenabyla vydražené nemovitosti na základě smlouvy, nýbrž soudním příklepem, a že proto dovolatelka nemůže napadati právní moci nabyvší

příklep žalobou opřenou o § 916 obč. zák. Ráz jednání na oko není sice vyloučen tím, že při něm spoluúčinkoval úřad (soudní smír, soudní narovnání), avšak spoluúčinkuje-li ve veřejném zájmu veřejný orgán, jehož činnost tvoří podstatnou součást právního jednání, nelze mluvit o právním jednání na oko. Tomu tak i při veřejné dražbě nemovitostní. Ostatně podle dovolatelčinych přednesů v první stolici vůbec nelze mluvit o právním jednání na oko, ze zákona (§ 916 obč. zák.) absolutně neplatném, totiž o takovém, které bylo učiněno v úmyslu, že nemá být učiněno vůbec nějaké jednání právní, ale také nelze mluvit o právním jednání předstíraném (§§ 916 a 1071 druhý odstavec obč. zák.), totiž o právním jednání na oko zřízeném s úmyslem, aby jím skryto bylo jiné jednání právní, totiž o takovém, u kterého jediné sluší použití předpisů platných pro toto zahalené právní jednání. Tvrdila-li dovolatelka, že umluvila s vydražitelkou Marií Š-ovou, že bude dražiti v jejím zastoupení, mohlo k tomuto zmocnění v dražebním řízení podle §u 180 ex. řádu přihlíženo býti jenom tehdy, kdyby právo Marie Š-ové ku zastupování bylo prokázáno veřejnými listinami, nebo mocným listem veřejně ověřeným. Předpis §u 180 ex. řádu je svou povahou předpisem z veřejných důvodů velícím, jeho jakékoliv obcházení je jako zákonnému zákazu se příčíci podle §u 879, první odstavec obč. zák. nicotné. Nemohla by tedy dovolatelka z takové smlouvy vůbec nabýti práv. To platí také o druhé části dovolatelkou tvrzeného ujednání, že totiž Marie Š-ová bude, ač byla vydražitelkou, které byl udělen pravoplatně příklep — zapsána pouze na oko na přechodnou dobu jako vydražitelka do pozemkové knihy. V druhé příčině lze sice přisvědčiti dovolatelce, že úmluvu před dražbou učiněnou nelze posuzovati podle §u 936 obč. zák., neboť je z tvrzeného obsahu této smlouvy zřejmo, že Marie Š-ová měla v tajné plné moci nemovitost pro dovolatelku vydražiti a do pozemkové knihy jako vydražitelka se pro přechodnou dobu dáti zapsati »pouze na oko«. Tedy mělo se státi něco, co je předpisem §u 180 ex. řádu z veřejných důvodů zakázáno výslovně. To plyne jasně také z dovolacích vývodů, podle kterých se Marie Š-ová ústně před dražbou zavázala, že nebude ničeho namítati proti pozdější opravě knihovního zápisu, ku které nedošlo před smrtí Marie Š-ové jenom opomenutím.

Čís. 6591.

Rozsudek, uznávající nemanželského otce povinným, platiti dítěti výživné, není zmatečným ani právně vadným proto, že neobsahuje ve výroku zjištění nemanželského otcovství žalovaného, pakli podle smyslu svých rozhodovacích důvodů řeší tuto otázku způsobem kladným, odvolává se na obsah žaloby, který pro nedostavení se žalovaného musel platiti za pravdivý.

Povinnost tuzemského nemanželského otce, platiti výživné dítěti, cizozemci, jest posuzovati podle práva tuzemského.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1926, Rv I 1326/26.)